

حفاظتي ٽڪن جو معلوماتي ڪتاب

ROTARY INTERNATIONAL
DISTRICT 3271 - 3272

حفاظتي ٽيڪاپارن جي يقيني صحت مند مستقبل جاضامن

قوت مدافعت

حفاظتي ٽڪن جي ذريعي بيمارين يا انفڪشن جي خلاف پنهنجي قوت مدافعت واڌائي سگهجي ٿي. هي حفاظتي ٽڪا جسم جي پنهنجي دفاعي صلاحيت کي وڌائڻ ٿا. جنهن جي ڪري خطرناڪ بيمارين کان بچي سگهجي ٿو.

حفاظتي ٽڪا لڳائڻ ڇو ضروري آهن؟

بيمارين کان بروت بچاءَ ضروري آهي. ڇو جو خطرناڪ بيمارين سان موت واقع ٿي سگهي ٿي ۽ ٻارن کي خطرناڪ بيمارين کان بچائڻ جي لاءِ حفاظتي ٽڪا لڳرائڻ نهايت ضروري آهن. حفاظتي ٽڪا ٻارن کي ٿي بي، پوليو، خناق، تشنج، خشڪ ڪاري ڪنگهه، هيپاٽائٽس بي، خسره ۽ نمونيه جهڙين خطرناڪ بيمارين کان بچائين ٿا.

اسان جا ٻار اسان جي خوشين جو مرڪز ۽ اسان جي مستقبل جو سهارو آهن. اسان جو فرض آهي ته انهن کي خطرناڪ بيمارين کان بچائون ۽ انهن کي هڪ صحت مند ۽ روشن مستقبل ڏيون.

الله تعاليٰ توهان کي ۽ توهان جي ٻار کي هڪ سٺي ۽ صحت مند زندگي عطا ڪري. آمين.

تي بي يا تيدق

تي بي جراثيم جي ذريعي لڳڻ واري بيماري آهي. هن جا جراثيم مريض جي ساهه ۽ ڪنگهه مان هوا ۾ ٿيندا ۽ ٻين ماڻهن تائين پهچن ٿا ۽ خاص طور ٻار جلدي متاثر ٿين ٿا.

علامات / نشانيون

ٿڪاوٽ، بخار، رات جو پگهر، ڪنگهه سان گڏ بلغم ۽ آخر ۾ ڪنگهه ۾ خون به اچڻ شروع ٿي وڃي ٿو.

پيچيدگيون

بروقت علاج نه ڪرڻ جي صورت ۾ سڄو ڦڦڙ خراب ٿي وڃي ٿو.

بي سي جي

هي ويڪسين ٻار کي پيدائش جي فورا بعد سڌي ٻانهه ۾ لڳائي ويندي آهي ۽ ٻار تي بي ڪان محفوظ رهي ٿو.

پوليو

پوليو ٻارن ۾ معذوري پيدا ڪري ٿي. هيءُ هڪ چوٽ بيماري آهي جيڪا وائرس سان پکيڙجي ٿي.

علامات / نشانيون

بخار، سردرد، ٽڪاوٽ، آلتِي، ٻانهه يا تنگن ۾ سور، ڪنڌ ۾ چڪ ۽ دست.

پيچيدگيون

هي وائرس خون جي ذريعي اعصابي نظام تي حملو ڪري ٿو ۽ ٻار فالج جو شڪار ٿي وڃي ٿو.

ويڪسين Pentavalent

هي ويڪسين لنگڙي ٿيڻ کان بچاءُ ڪري ٿي.

- * پهرين خوراڪ - ڇهه (6) هفتن جي عمر ۾
- * ٻي خوراڪ - ڏهن (10) هفتن جي عمر ۾
- * ٽين خوراڪ - چوڏهن (14) هفتن جي عمر ۾

خناق

هيءَ چوت جي بيماري آهي جيڪا هڪ خاص جراثيم سان هڪ مان ٻئي مريض تائين پهچي ٿي. هيءَ بيماري گهڻو ڪري سياري جي موسم ۾ 15 سال کان گهٽ عمر وارا ٻار جن کي حفاظتي ٽڪو نه لڳل هوندو آهي انهن ۾ ٿئي ٿي.

علامات / نشانيون

گلي ۾ شديد درد، گلي ۾ گوڙهيون، بخار ۽ ٽڪاوت

پيچيدگيون

هيءَ وائرس خون جي ذريعي اعصابي نظام کي خراب ڪري ٿو، جنهن سان فالج ۽ دل جو نظام متاثر ٿئي ٿو ۽ موت به واقع ٿي سگهي ٿي.

ويڪسين Pentavalent

هن جي ويڪسين Pentavalent آهي. هن جون ٽي خوراڪون ڏنيون وڃن ٿيون.

- * پهرين خوراڪ - ڇهه (6) هفتن جي عمر ۾
- * ٻي خوراڪ - ڏهن (10) هفتن جي عمر ۾
- * ٽين خوراڪ - چوڏهن (14) هفتن جي عمر ۾

ڪاري ڪنگھ

ڪاري ڪنگھ ساھ جي نليءَ ۾ ھڪ خاص جراثيم ڪري پيدا ٿيندي آھي. ھن بيماريءَ جي سڃاڻ لڳاتار ڪنگھ آھي. جنھن جي آخر ۾ whoop جي آواز ايندي آھي. ھيءُ ھڪ وچٿڙ بيماري آھي. ھن جو جراثيم متاثر ٻار مان ٻئي ٻار تائين وات ۽ نڪ جي ذريعي پھچندو آھي.

علامات / نشانيون

زڪام، چڪون، ھلڪي ڪنگھ، ھلڪو بخار- ھڪ ٻن ھفتن کان پوءِ ڪنگھ جا دورا شروع ٿي ويندا آھن جنھن ۾ ٻار جو رنگ ٻاڙھو يا واڱڻائي ٿي ويندو آھي. ڪنگھ جي آخر ۾ whoop جو آواز يا وري اٿي اچي ويندي آھي.

پيچيدگيون

ٻار جي ترو ننڍو ھوندو ڪاري ڪنگھ اوتري ئي خطرناڪ ٿي سگھي ٿي. نمونيءَ ٻار ٻار اٿي ۽ ساھ نہ اچڻ جي ڪري دل ۽ دماغ کي نقصان پھچي سگھي ٿو. بلڊ پريشر جي گھٽتائي جي ڪري مختلف عضوا بہ ڪم ڪرڻ چڱي ڏيندا آھن

ويڪسين Pentavalent

ھن جي ويڪسين Pentavalent يعني پنج ويڪسين جو مرڪب آھي. ھن جون ٽي خوراڪ ڏنيون وڃن ٿيون.

- * پھرين خوراڪ - ٻھ (6) ھفتن جي عمر ۾
- * ٻي خوراڪ - ڏھ (10) ھفتن جي عمر ۾
- * ٽين خوراڪ - چوڏھن (14) ھفتن جي عمر ۾

تنشنج يعني Tetanus

هي مرض هڪ بيڪٽيريا جي ذريعي ٿئي ٿو. هي بيڪٽيريا خاص ڪري مٽي، ڪچري يا گندگي ۾ هوندو آهي. رستي تي يا ڪيڏن مهل گرائونڊ تي ڌڪ لڳڻ سان کليل زخم ۾ هي بيڪٽيريا خون ۾ شامل ٿي ويندو آهي. چار ڏينهن کان ٽن هفتن ۾ هن مرض جون علامتون ظاهر ٿين ٿيون. هيءُ بيماري وچٿڙ نه آهي

علامات / نشانيون

پهرين علامت جاڙي جو پاڻ ۾ ملي وڃڻ (Jaws Lock) آهي. ان کان علاوه ڪنڌ ۾ اڪڙ، کاڌو کائڻ يا ڪابه شي گيهڻ ۾ مشڪل، ساهه کڻڻ ۾ مشڪل، جسم ۾ اڪڙاھت بخار، گلي ۾ خرابي، نبض ۽ دل جي ڌڙڪڻ تيز هلڻ

پيچيدگيون

اگر فوري علاج نه ٿئي ته ساهه ۽ دل جو بند ٿيڻ، گردن جو ڪم نه ڪرڻ ۽ موت به واقع ٿي سگهي ٿي.

ويڪسين Pentavalent

هي Pentavalent ويڪسين هوندي آهي. هن جون پنج خوراڪون آهن.

- * پهرين خوراڪ به (02) مهينن جي عمر ۾
- * ٻي خوراڪ چار (04) مهينن جي عمر ۾
- * ٽين خوراڪ ڇهه (06) مهينن جي عمر ۾
- * چوٿين خوراڪ ارڙهن (18) مهينن جي عمر ۾
- * پنجين خوراڪ چار کان ڇهه (4-6) سالن جي عمر ۾

هيپاٽائٽس بي يا جگر جي سوچ

هڪ خاص قسم جي وائرس سان ٿيندي آهي. هي وائرس تمام جسماني رطوبتن ۾ شامل ٿي وڃي ٿو. جيڪا متاثره ماءُ مان پيدا ٿيل ٻار ۾، جنسي تعلقات سان، يا استعمال شده سرنج جي استعمال سان يا متاثره شخص جي خون ڏيڻ سان - ٻئي شخص ۾ منتقل ٿئي ٿي.

علامات / نشانيون

شروع جي علامت نزل ۽ زڪام سان ملندڙ جُلندڙ آهن. ٽڪاوت، بي چيني، بک جو نه لڳڻ اڪين ۽ چمڙي جي پيلاھت، بخار، درد، دست، پيٽ ۾ سور، آلتِي.

پيچيدگيون

پيلاھت يا يرقان، وات جي بدبوءِ ڪڙواھت گھري رنگ جو پيشاب.

ويڪسين Pentavalent

هن جي ويڪسين Pentavalent آهي ۽ ٽي (3) خوراڪون ٻارن کي هن بيماري کان محفوظ رکن ٿيون.

- * پهرين خوراڪ - ڇھ (6) هفتن جي عمر ۾
- * ٻي خوراڪ - ڏهن (10) هفتن جي عمر ۾
- * ٽين خوراڪ - چوڏهن (14) هفتن جي عمر ۾

هيمو فلز انفلوئنزا

هي بيڪٽيريا مختلف بيماريون پيدا ڪرڻ جو ذريعو آهي ۽ سڀني بيمارين کي ملائي ايڇ آئي بي جي بيماري چيو وڃي ٿو. هن بيماري جا بيڪٽيريا خون ۾ انفڪشن، دماغ جي لائنگ ۾ انفڪشن، نمونيا، ڪنن جو انفڪشن ۽ ڪيترائي انفڪشن ٿي سگهن ٿا.

علامات / نشانيون

بخار، سردرد، ڪنڌ ۾ اڪڙ، متلي، التي، روشني جي حساسيت به ٿي سگهي ٿي.

پيچيدگيون

بروقت علاج نه ٿيڻ جي صورت ۾ هي بيماري خطرناڪ به ٿي سگهي ٿي. هن بيماري مان اٺڻ وارن کي دماغ، سماعت يا عضون جي خرابي ٿي سگهي ٿي.

ويڪسين Pentavalent

هن جي ويڪسين Pentavalent آهي. هن جون ٽي خوراڪون ڏنيون وڃن ٿيون.

- * پهرين خوراڪ - ڇهه (6) هفتن جي عمر ۾
- * ٻي خوراڪ - ڏهن (10) هفتن جي عمر ۾
- * ٽين خوراڪ - چوڏهن (14) هفتن جي عمر ۾

نمونيه

ڦڙڻ جي انفڪشن کي نمونيه چئبو آهي. جيڪو مختلف قسم جي جراثيم سان ٿي سگهي ٿو. جهڙوڪ: فنگس، بيڪٽيريا يا وائرس وغيره

علامات / نشانيون

نمونيه ۾ ٻار کي تيز بخار، تيز ساهه، ٽڪاوت، بک جو نه لڳڻ، ڪنگهه، نزلو، آلتِي، سيني ۽ پيٽ ۾ سور ۽ سردي لڳندي آهي. ۽ آخر ۾ چپ ۽ ناخن ڪارا ٿي وڃن ٿا.

پيچيدگيون

بر وقت علاج نه ٿيڻ جي صورت ۾ ٻار جي موت به واقع ٿي سگهي ٿي.

ويڪسين Pentavalent

نمونيه جي ويڪسين Pentavalent ويڪسين سان گڏ ڏني وڃي ٿي ۽ هن جون ٽي خوراڪون آهن.

- * پهرين خوراڪ - ڇهه (6) هفتن جي عمر ۾
- * ٻي خوراڪ - ڏهن (10) هفتن جي عمر ۾
- * ٽين خوراڪ - چوڏهن (14) هفتن جي عمر ۾

خسرہ

خسرہ هڪ وچٿڙ ڦٽڙن جو انفیکشن آهي. هن جو جراثيم چڪ يا ڪنگهه مان هوا جي ذريعي ٻئي تائين پهچي ٿو. پهرين هڪ يا ٻن ڏينهن ۾ وچٿڙ جو خُطرو زياده آهي. نومولود ٻار ڇهه (6) مهينا هن بيماري کان محفوظ رهي ٿو. اها قوت مدافعت ماءُ مان منتقل ٿئي ٿو.

علامات / نشانيون

منهن ۽ سڄي جسم تي ۽ وات ۾ ڳاڙها داڻا ظاهر ٿين ٿا.

پيچيدگيون

شديد نمونيه، شديد دست ۽ پاڻي جي ڪمي، ڪنن جو انفیکشن، انڌي ٿيڻ جو خدشو، دماغ جي سوچ، هي بيماري ٻار ۾ مستقل معذوري ۽ موت جو سبب به ٿي سگهي ٿي.

ويڪسين

- * پهرين خوراڪ - 9 مهينن جي عمر مڪمل ٿيڻ تي.
- * ٻي خوراڪ - 15 مهينن جي عمر مڪمل ٿيڻ تي.

روٽا وائرس

هن بيماريءَ جو وائرس سڄي دنيا جي معصوم ٻارن ۾ ڊائريا، اسهال يا دستن جو هڪ عام وائرس آهي. هي وائرس براز-وات مان جي ذريعي پکيڙجي ٿو. هي وائرس هٿن ۽ ڪيڏڻ جي رانديڪن مان هڪ ٻار مان ٻئي ٻار تائين آسانيءَ سان پهچي ٿو.

علامات / نشانيون

عام علامت پاڻيءَ جهڙا دست، ان جي ڪري بخار، پيٽ ۾ سور ۽ الٽي به ٿي سگهي ٿي

پيچيدگيون

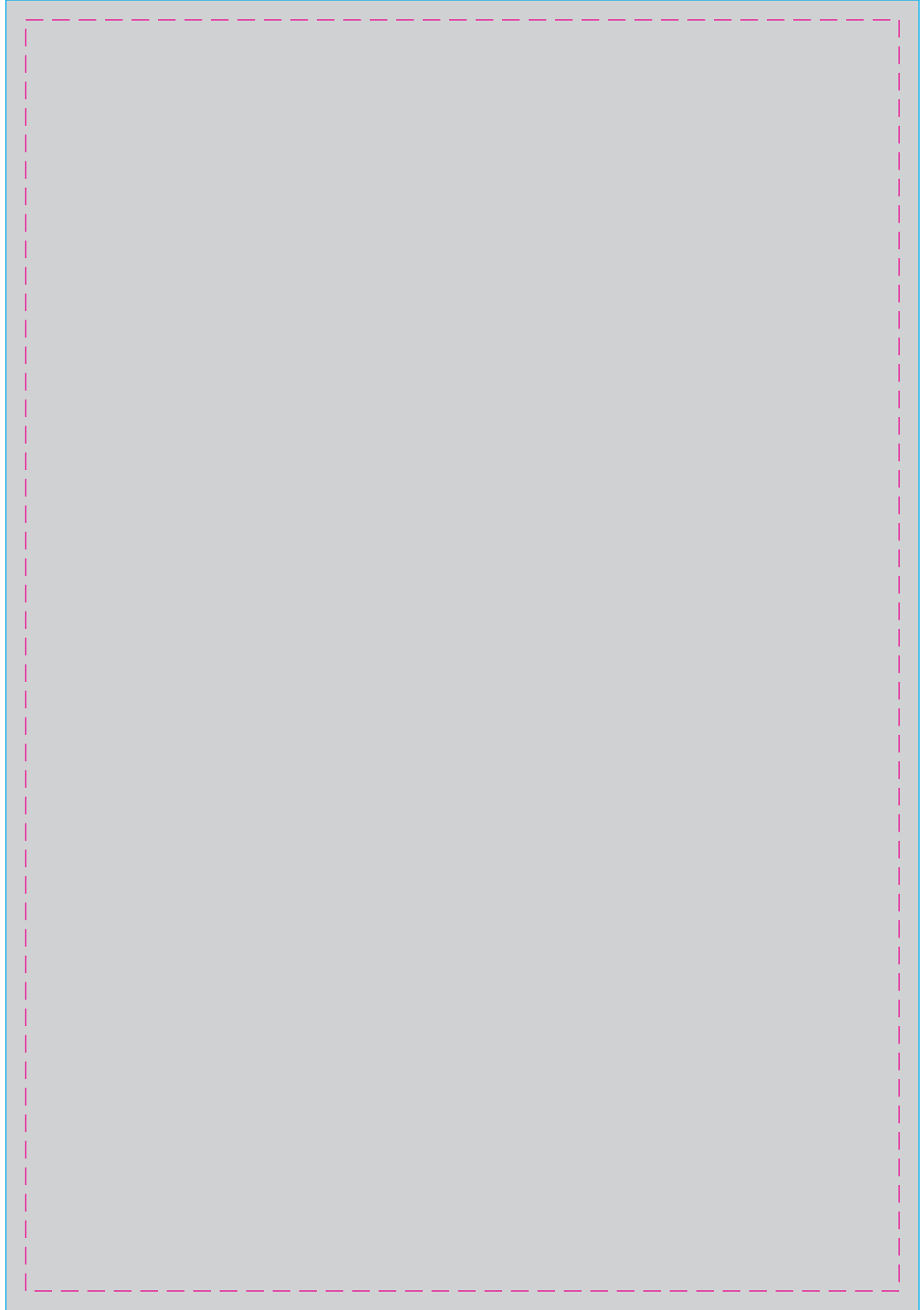
دست ۽ الٽي جي ڪري جسم ۾ پاڻيءَ جي شديد گهٽتائي. اگر علاج نه ڪيو وڃي ته موت به واقع ٿي سگهي ٿي.

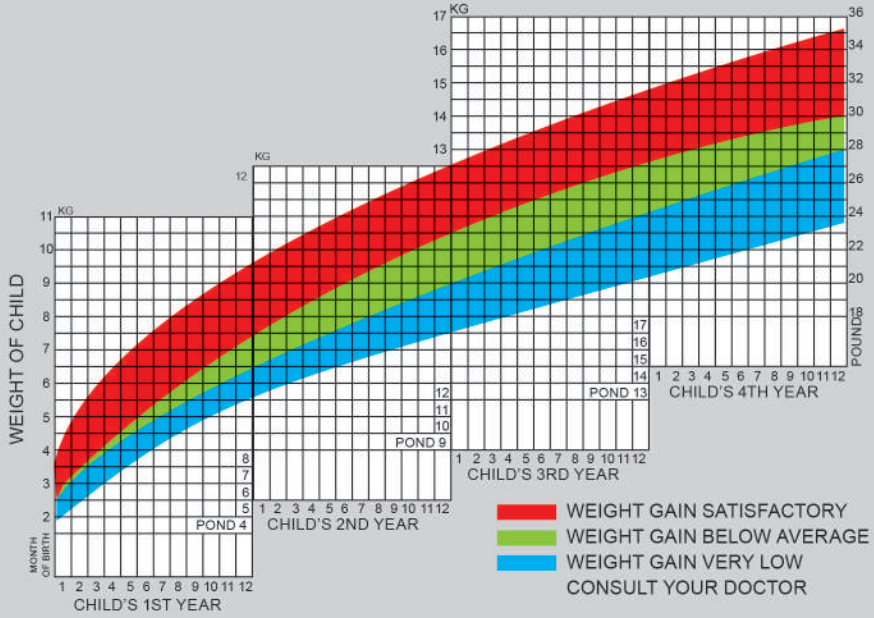
ويڪسين

- * پهرين خوراڪ - 6-12 ڇهه-ٻارنهن هفتن جي عمر ۾
- * ۽ آخري خوراڪ جي وڌ ۾ وڌ عمر 32 هفتا آهي.

GROWTH RECORD CHART

KEEP BREAST FEEDING AS LONG AS POSSIBLE, AT AGE OF 6TH MONTH START FEEDING SOLID FOODS SO THAT THE CHILD IS EATING ALL FAMILY FOODS BY 18 MONTHS.

جہاں تک ممکن ہو ماں کا دودھ پلائیں۔
البتہ 6 ماہ کے بعد ٹھوس غذا تربیت کے مطابق کھلانا شروع کریں
تا کہ 18 مہینے کی عمر سے بچہ تمام غذا کھا سکے۔

FOR DIARRHOEA (O.R.S.)

دست کے لیے

MIX 1 PACKET OF O.R.S
IN 1 LITER DRINKING WATER
& ADMINISTER AT SHORT INTERVALS

ایک پیکٹ (O.R.S.) ایک لیٹر پینے کے پانی میں حل کریں
اور بچہ کو تھوڑا تھوڑا کر کے پلائیں۔

SCHEDULE

پيدائش جي فوري بعد

BCG
OPV

چھ (6) هفتن جي عمر ۾

PENTA-1 (DPT1 + HBV1 + Hib1)
O.P.V.1
P.C.V.1

ڏهن (10) هفتن جي عمر ۾

PENTA-2 (DPT2 + HBV2 + Hib2)
O.P.V.2
P.C.V.2

چوڏهن (14) هفتن جي عمر ۾

PENTA-3 (DPT3 + HBV3 + Hib3)
O.P.V.3
P.C.V.3

نون (09) مهينن جي عمر ۾

Measles

پندرهن (15) مهينن جي عمر ۾

Measles Booster

ارڙهن (18) مهينن جي عمر ۾

PENTA Booster

ROTARY:
MAKING A
DIFFERENCE

حفاظتي ٽيڪاڀارن جي يقيني صحت مند مستقبل جاضامن

Pakistan National PolioPlus Committee

ROTARY DISTRICT 3271 - 3272
COMMITTEE FOR HEALTH
& DISEASE PREVENTION